

Oslo kommune
Kemnerkontoret

Sak: 200800583-1
Ark: 135

Skattedirektoratet
Rettsavdelingen, Seksjon for skatteforvaltning
Postboks 6300 Etterstad
0603 Oslo

25.07.2008

Høringssvar til høringsnotat om presiseringer i virksomhetskontrollbestemmelsene i skatte-, toll- og avgiftslovgivningen

Det vises til melding på skattenett av 12. juni 2008 hvor Skattedirektoratet ber skattekontorene om å komme med kommentarer til ovenstående.

Siden skatteoppkreverne ikke omfattes av forslaget ber vi skattedirektoratet foreslå at også skatteoppkreverne kommer inn under de nevnte bestemmelsene som fremgår av høringsnotatet.

1. Innledning

Det er i høringsnotatet ikke foreslått endringer i virksomhetskontrollbestemmelsene knyttet til skatteoppkrevernes kontroll av arbeidsgiver (heretter: arbeidsgiverkontrollen). Vi mener at det er behov for tilsvarende presiseringer for disse kontrollbestemmelsene for at arbeidsgiverkontrollen skal kunne gjennomføres effektivt og med høy nok kvalitet.

Etter skattebetalingsloven er skatteoppkreveren pålagt å kontrollere at arbeidsgiver etterlever sine plikter etter ligningsloven, skattebetalingsloven og folketrygdloven og forskrifter gitt med hjemmel i disse lovene.

Da gjeldende kontrollbestemmelser ble vedtatt forelå den vesentligste informasjonen av betydning for arbeidsgiverkontrollen i form av papirdokumenter. Den teknologiske utviklingen har medført at gjeldende bestemmelser ikke gir tilstrekkelig avklaring om hvilke metoder skatteoppkreveren kan benytte for å sikre seg tilgang til elektronisk lagrede opplysninger under arbeidsgiverkontrollen.

På grunn av den uklare rettstilstanden finner vi det hensiktsmessig å få en rask avklaring med hensyn til skatteoppkreverens adgang til å benytte bl.a. "speilkopiering" ved gjennomføring av arbeidsgiverkontrollen.

2. Gjeldende rett

Følgende hjemler er aktuelle for arbeidsgiverkontrollen:

Kontroll av skattetrekk/lønns- og trekkoppgaver:

- Skattebetalingsloven § 47
- Forskrift 22.12.1998 nr. 1263 om arbeidsgivers regnskapsføring og oppgjør for forskuddstrekk m.v. § 19, gitt med hjemmel i skattebetalingsloven §§ 12, 33, 46 og 56.

Kontroll av arbeidsgiveravgift:

- Skattebetalingsloven § 24-4 sjette ledd
- Forskrift 02.12.1997 nr. 1385 om beregning og oppgjør mv. av arbeidsgiveravgift til folketrygden § 6, gitt med hjemmel i folketrygdloven § 23-2 siste ledd og § 24-5 første og annet ledd.

2.1 Skattebetalingsloven

Etter skattebetalingsloven § 47 skal skatteoppkreveren føre kontroll med at arbeidsgivere og andre innen kommunen som etter skattebetalingsloven har plikt til å foreta trekk, sender meldinger og gjennomfører forskottstrekk og pålagt trekk i samsvar med gjeldende forskrifter og de pålegg som er gitt. Skatteoppkreveren kan foreta bokettersyn hos den som plikter å foreta trekk og kan herunder kreve fremlagt skattekort, trekkpålegg og andre dokumenter som har betydning for kontrollen.

Det følger av forskrift av 22.12.1998 nr. 1263 om arbeidsgivers regnskapsføring og oppgjør for skattetrekk mv. § 19 at arbeidsgiver plikter å gi de opplysninger som skatteoppkreveren anmoder om og som er nødvendige for å kontrollere at arbeidsgiveren gjennomfører skattetrekk, innretter sin bokføring, sender inn trukne beløp og oppgjør for trekk og gir meldinger i samsvar med gjeldende bestemmelser. Ved bokettersyn etter skattebetalingsloven § 47 skal arbeidsgiveren eller den som har ansvaret for regnskapsføringen, være til stede og legge fram de regnskaper og dokumenter og gi de opplysninger som kontrolløren finner har betydning for gjennomføringen av ettersynet.

Det er på det rene at elektronisk lagrede dokumenter omfattes av arbeidsgivers fremleggelsesplikt.

Bestemmelsene er videreført i ny skattebetalingslov § 5-13 og skattebetalingsforskriften § 5-13-2. Fremleggelsesplikten for regnskapsmateriale av betydning for kontrollen er imidlertid nå inntatt også i loven, da dette i større grad omfatter hva som fremlegges i praksis (jf. Ot.prp. nr 83 (2004-2005), side 175).

2.2 Folketrygdloven

Folketrygdloven § 24-4 sjette ledd gir tilsvarende hjemmel for kontroll vedrørende arbeidsgiveravgiften.

Forskrift av 02.12.1997 nr. 1385 om beregning og oppgjør mv. av arbeidsgiveravgift til folketrygden § 6 gir bestemmelser om arbeidsgiverens plikt til å gi opplysninger og legge fram regnskap m.v. Skatteoppkreveren kan til enhver tid kreve fremlagt arbeidsgiverens regnskap

med bilag, lønningslister, noteringer, kontrakter, korrespondanse eller andre dokumenter av betydning for kontrollen av arbeidsgiveravgiften.

Arbeidsgiveren plikter på anmodning å gi fullstendige opplysninger om forhold som skatteoppkreveren finner er av betydning for kontrollen av arbeidsgiveravgiften og for fastsettelsen av avgiften og avgiftsgrunnlaget etter § 24-4 annet og tredje ledd i folketrykkløven.

Det er på det rene at elektronisk lagrede dokumenter omfattes av arbeidsgivers fremleggelsesplikt.

3. Oslo kemnerkontors merknader

Vi mener som nevnt foran at det må foreslås tilsvarende presiseringer i virksomhetskontrollbestemmelsene for arbeidsgiverkontrollen som for de andre kontrollbestemmelsene omtalt i høringsnotatet.

Som følge av ny teknologi har det skjedd store endringer med hensyn til hvordan arbeidsgiverne utarbeider og oppbevarer informasjon av betydning for gjennomføring av skattetrekk (forskuddstrekk og påleggstrekk), arbeidsgiveravgiftsberegning og lønnsinnberetning (og dermed indirekte ligning).

Ved bokettersyn skal det også foretas kontroll av bilagsmassen og vurderinger av de enkelte kontoer i regnskapene utenom kontoer for lønnsutbetalinger mv., for eventuelt å avdekke forhold som reelt sett er avgifts- og trekkpliktige utbetalinger, godtgjørelser eller naturalytelser (arbeidsgiver har misforstått regelverket eller har forsøkt å skjule trekk-/avgiftspliktige utbetalinger).

Det er uheldig at det er tvil om rekkevidden av kontrollhjemlene. Hensynet til rettssikkerhet og forutberegnelighet tilsier at rekkevidden av skatteoppkrevers adgang til å gjennomføre kontroll og ettersyn av arbeidsgivere, herunder på hvilken måte kontrollen kan skje, klart bør fremgå av loven med tilhørende forarbeider.

På grunn av den uklare rettstilstanden etter Bernh. Larsen Holding saken mener vi det er nødvendig med en klargjøring og presisering av hvilke metoder skatteoppkrever kan benytte ved kopiering av elektronisk lagret materiale under gjennomføring av arbeidsgiverkontrollen. Vi mener det også er hensiktsmessig at det fremgår direkte av kontrollhjemlene at fremleggelsesplikten omfatter elektroniske dokumenter, elektroniske programmer og programsystemer.

Vi viser til høringsnotatets kapittel 4, og gir vår fulle tilslutning til de vurderinger og forslag som det er redegjort for der..

Vi er enige i at adgang til kopiering av elektroniske dokumenter/arkiver i dag nærmest er en forutsetning for at skatte- og avgiftsmyndighetene skal kunne gjennomføre en effektiv kontroll.

Departementet anser lovforslaget som et nødvendig ledd i å sikre effektive kontrollhjemler for å forebygge skatte-, toll- og avgiftskriminalitet. Skatte- og avgiftssystemet er et masseforvaltningssystem som baserer seg på oppgaver/opplysninger fra de skatte-, toll- og avgiftspliktige – et tillitsbasert system.

Ved skatte-, toll- og avgiftsunndragelser brytes denne tilliten. Myndighetenes kontrollarbeid går i stor grad ut på å etterse at opplysningsplikten er oppfylt. For at kontrollarbeidet skal være effektivt, må myndighetene ha tilgang til opplysninger som er nødvendige for å kontrollere at de opplysningspliktige følger regelverket.

Vi nøyer oss derfor med å presisere at de samme vurderinger vedrørende dokument- og arkivbegrepet og kopiering av elektronisk lagret materiale gjelder tilsvarende for arbeidsgiverkontrollen. For at arbeidsgiverkontrollen skal være effektivt, må skatteoppkreveren ha tilgang til opplysninger som er nødvendige for å kontrollere at arbeidsgiverne følger regelverket

På denne bakgrunn foreslås det at departementet utarbeider de nødvendige endringer i lov- og forskriftstekst i tråd med vårt forslag nedenfor.

Forslag til lov- og forskriftstekst

Skattebetalingsloven av 17. juni 2005 nr. 67

Vi foreslår at skattebetalingsloven § 5-13 får følgende ordlyd:

§ 5-13 Kontroll av arbeidsgivere

Skatteoppkreveren skal føre kontroll med at arbeidsgivere og andre som etter denne lov har plikt til å foreta trekk, sender meldinger og foretar forskuddstrekk og utleggstrekk i samsvar med reglene og de pålegg som er gitt. Skatteoppkreveren eller den offentlige myndighet som har fullmakt fra han, kan foreta bokettersyn hos den som plikter å foreta trekk og kan herunder kreve fremlagt skattekort, trekkpålegg og andre dokumenter og regnskapsmateriale som har betydning for kontrollen. *Med dokumenter menes også elektronisk lagrede dokumenter. Adgangen foran gjelder også elektroniske programmer og programsystemer.* Også skattekontoret eller Riksrevisjonen kan foreta slike ettersyn og kreve fremlagt slike dokumenter som nevnt.

Forskrift 21.12.2007 nr. 1766 til utfylling og gjennomføring mv. av skattebetalingsloven (skattebetalingsforskriften)

Vi foreslår at skattebetalingsforskriften § 5-13-2 fjerde ledd får følgende ordlyd:

§ 5-13-2. Opplysningsplikten

(4) Ved kontroll etter skattebetalingsloven § 5-13 skal arbeidsgiveren eller den som har ansvaret for regnskapsføringen være til stede og legge fram de regnskaper, den dokumentasjon og de øvrige opplysninger som kontrolløren finner har betydning for gjennomføringen av kontrollen. *Ved gjennomsyn av virksomhetens regnskaper og annen dokumentasjon kan skatteoppkreveren eller skattekontoret pålegge kopiering til datalagringsmedium for senere gjennomgang hos arbeidsgiver eller hos skatteoppkrever eller skattekontor.*

Forskrift av 02.12.1997 nr. 1385 om beregning og oppgjør mv. av arbeidsgiveravgift til folketrygden

Vi foreslår at forskriften om beregning og oppgjør arbeidsgiveravgift § 6 får følgende ordlyd:

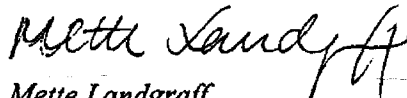
§ 6. Om arbeidsgiverens plikt til å gi opplysninger og legge fram regnskap m.v.

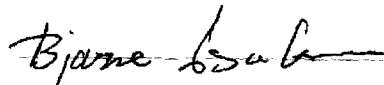
1. Skatteoppkreveren eller skattekontoret og den som har fullmakt fra en av disse, kan til enhver tid kreve fremlagt arbeidsgiverens regnskap med bilag, lønningslister, noteringer, kontrakter, korrespondanse eller andre dokumenter av betydning for kontrollen av arbeidsgiveravgiften. *Med dokumenter menes også elektronisk lagrede dokumenter. Adgangen foran gjelder også elektroniske programmer og programsystemer.*

2. Arbeidsgiveren plikter på anmodning å gi fullstendige opplysninger om forhold som kontrollmyndighetene finner er av betydning for kontrollen av arbeidsgiveravgiften og for fastsettelsen av avgiften og avgiftsgrunnlaget etter § 24-4 annet og tredje ledd i folketrygdloven.

4. *Ved gjennomsyn av virksomhetens regnskaper og annen dokumentasjon kan skatteoppkreveren eller skattekontoret pålegge kopiering til datalagringsmedium for senere gjennomgang hos arbeidsgiver eller hos skatteoppkrever eller skattekontor.*

Med vennlig hilsen
Oslo kemnerkontor

Mette Landgraff
fung. kemner

Bjarne Isaksen
divisjonsdirektør